

Företagsprofiler Norlandia och Colisée

Rapportsammanfattning

Inga Pavlovaite och Pablo Sanz de Miguel
Januari 2022

Inledning

Rapporten sammanfattar de viktigaste resultaten av forskningen om de multinationella vårdföretagen - Norlandia och Colisée - som utfördes som en del av det projekt som finansierats av Europakommissionen: "Bygga företagsnätverk och europeiska företagsråd (EWC) inom sektorn för hälsa och sociala tjänster II", vilket samordnats av den europeiska fackliga federationen för offentliga tjänster - EPSU.

Rapporten baseras på dokumentstudier av den offentliga information som finns tillgänglig om de två företagen och på publikationer som fokuserar på reglering av sektorer och vilka strukturer för arbetsmarknadsrelationer som finns i de europeiska länder där de två företagen har verksamhet. Dessutom har en onlineundersökning genomförts med arbetstagare, fackrepresentanter och medlemmar i företagsråd jämte intervjuer med medlemmar i företagsråd och facktjänstemän. Huvudsyftet med undersökningen och intervjuerna var att samla information om arbetsförhållandena på Norlandia och Colisée.

De viktigaste resultaten sammanfattas nedan och ytterligare information finns i separata utförliga rapporter om varje företag.

Colisée

Colisée grundades 1976 och är ett multinationellt företag med huvudkontor i Frankrike och som specialiserar sig på äldrevård. Det har expanderat avsevärt under de senaste åren och har gjort förvärv i Frankrike, Belgien, Spanien, Italien och Kina. 2021 hade gruppen 19 000 anställda i Frankrike, Belgien, Italien, Spanien och var den fjärde största aktören inom äldrevårdssektorn i Europa¹.

2017 blev det privata riskföretagen IK Investment Partners den största aktieägaren i Colisée Group, vilket speglar en trend inom investeringsfonder där man fokuserar på äldrevårdssektorn², där man lockats dels av den ökande efterfrågan som är resultatet av en åldrande befolkning, dels av den omfattning av sektorn som öppnats för privata aktörer. IK hade tidigare investerat i några av de största nordiska företagen som tillhandahåller äldrevård, som Attendo, men ändrade strategi under 2016 - antagligen som ett resultat av offentliga debatter, framför allt i Sverige, där man efterfrågade mer statlig kontroll av privata enheter som tillhandahåller offentliga tjänster³.

Stödet för IK gav Colisée möjlighet att expandera internationellt genom förvärvet av den belgiska gruppen Armonia (inklusive La Saleta i Spanien), de spanska grupperna STS och

¹ <https://www.colisee-group.com/en/key-datas-and-concrete-actions/>

² <https://www.knightfrank.com/research/european-healthcare-elderly-care-market-2020-6902.aspx>

³ <https://www.reuters.com/article/sweden-privateequity-idUSL5N0MP3A020140404>

I senior i Italien. 2020 sålde IK sina andelar i Colisée till det svenska privata riskföretaget EQT Infrastructure⁴ som har en global företagsportfölj, men en sammanlagd total omsättning på mer än 27 miljarder euro och mer än 159 000 anställda. Hösten 2020 blev det den största aktieägaren i Colisée⁵.

ARBETSFÖRHÅLLANDEN En undersökning genomfördes med arbetstagare och fackrepresentanter i slutet av 2020, samt intervjuer med fackliga representanter och tjänstemän. De viktigaste strukturerna när det gäller arbetsförhållandena är svåra att jämföra eftersom skillnaderna mellan svaren i varje land i undersökningen (25 i Spanien, endast två i Frankrike och en vardera i Italien och Belgien)

Den största oron som uttrycks av arbetstagare och medlemmar i företagsråd när det gäller arbetsförhållanden är relaterat till löner (antingen under det nationella/sectorsvisa genomsnittet eller bedöms vara för lågt med tanke på arbetets art och vilken kompetens som krävs), arbetstid och arbetsintensitet.

Flera hälso- och säkerhetsproblem identifierades. Däribland ingår psykosociala risker som hör samman med tidspress, att vara tvungen att arbeta alltför länge, oregelbunden arbetstid och oron att förlora jobbet; och fysiska problem, som brist på kontroll av ergonomi på arbetsplatser, påverkan av repetitiva rörelser och hållning/arbetsställning som kan leda till skada. I mindre utsträckning rapporterade arbetstagare också problemet med att man var tvungen att hantera svåra kunder.

Påverkan från covid-19-pandemin ledde till ökad arbetsaktivitet med oro för ökad arbetstid och övertidsarbete. Generellt sett fann undersökningen att arbetstagarna ansåg att företagets åtgärder var adekvata eller delvis adekvata och det fanns vissa indikationer i Belgien och Italien på att facken i viss mån var involverade i åtgärderna mot covid-19-krisen.

De fyra europeiska länderna där Colisée har verksamhet visade vissa likheter när det gäller ramavtal för sektorsreglering, där regionala förvaltning/institutioner spelar en viktig roll i regleringen, ackrediteringen och övervakningen av privata äldrevårdgivare. Det innebär dock att det i varje land finns regionala skillnader när det gäller anställning och arbetsförhållanden.

Beträffande arbetsmarknadsrelationer finns det en stabil kollektivavtalsförhandlingsstruktur i Belgien, Frankrike och Spanien där övergripande nationella sektorsvisa kollektivavtal reglerar allmänna anställnings- och arbetsvillkor, och där Belgien och Spanien också har regionala kollektivavtal. Situationen är dock mycket mer komplex i Italien där kollektivavtalsförhandlingen är mer fragmenterad, delvis på grund av institutioners olika särdrag, t.ex. brist på representativitetskriterier för facken). På företagsnivå finns en sammanhållen facklig närvaro i Belgien, Frankrike och, Spanien, men representation på företagsnivå är framför allt utmanande i Italien, eftersom arbetsgivarnas strategier bygger på komplexa underleverantörskedjor.

⁴ <https://www.privateequitywire.co.uk/2020/08/31/289043/ik-investment-partners-sell-colisee-eqt>

⁵ <https://www.colisee-group.com/en/team/>

Norlandia

Norlandia är ett privatägt multinationellt företag som har sitt huvudkontor i Oslo, Norge, och som har verksamhet även i Sverige, Finland, Nederländerna, Tyskland och Polen. Det grundades på 1990-talet och utvecklades i flera steg till NHC Group (grundad 2016). Företaget tillhandahåller vårdtjänster som social omsorg i och utanför vårdboende, vårdinrättningar, sjukvård, förskolor, integrationstjänster, enskilda tjänster och familjetjänster.

Företaget verkar huvudsakligen på platser i Norge och Sverige men finns också i mindre skala i de andra länderna. Verksamheten i Norge omfattar alla tjänster medan man i Sverige och Finland mestadels verkar inom förskola och vård och Nederländerna och Polen enbart har förskolor.

2020 hade gruppen ungefär 9 700 anställda, vilket gjorde den till en av de största vårdtjänstleverantörerna i norra Europa, där de flesta anställda hör till förskoledelen av verksamheten.

ARBETSFÖRHÅLLANDEN EN undersökning genomfördes bland arbetstagare och fackrepresentanter i länderna där man har störst verksamhet - Norge, Sverige och Finland - i slutet av 2020, samt kvalitativa intervjuer med fackliga representanter och tjänstemän. Den avslöjade en viss samstämmighet när det gäller arbetsförhållandena i de tre länderna. Arbetstagarnas största oro handlade om att vissa lönenivåer låg under genomsnittet, tryck på arbete och underbemanning, brist på utbildning för att kunna utföra arbetet ordentligt och brist på goda möjligheter till karriärutveckling. Arbetsförhållandena i företaget anses vara under genomsnittet jämfört med andra liknande företag - särskilt när det gäller löner. Ett betydande antal arbetstagare i undersökningen rapporterade om att företaget hade infört kostnadsbesparingsåtgärder under det senaste året. Detta återkom i intervjuerna med de fackliga representanterna - framför allt oron kring lönerna.

Resultatet av undersökningen avslöjade vissa hälso- och säkerhetsproblem, och ungefär hälften av arbetstagarna antydde att de eller deras kollegor hade upplevt problem under det föregående året. Den största oron var relaterad till fysiska risker, som exempelvis vid lyft eller förflyttning av personer eller tunga lass samt ökade risker att halka, snubbla och falla. Majoriteten av arbetstagarna som svarade på undersökningen rapporterade att de hade blivit väl eller mycket väl informerade om säkerhetsrisker men det fanns viss oro när det gäller problem som inte alltid hanteras effektivt av företaget.

Covidpandemins påverkan har varit ungefär densamma för arbetstagarna i de nordiska länderna. Den påverkan som rapporterades mest frekvent är relaterad till de ökade åtgärderna när det gäller personlig skyddsutrustning och nya säkerhets- och hygienrutiner; detta bekräftades i intervjuerna. Däremot uppfattade respondenterna i undersökningen inte att arbetsintensiteten, arbetstiderna eller bemanningsnivåerna hade påverkats. Det råder delade meningar när det gäller kvaliteten på företagets åtgärder i samband med covidkrisen: över 40 % av respondenterna ansåg att företagets åtgärder var adekvata, och en stor andel hade en neutral åsikt i frågan.

Det finns en stark facklig närvaro i de tre nordiska länderna och fackförbunden spelar en viktig roll i företaget och i förhandlingar om liknande frågor. Nästan 60 % av undersökningens

respondenter indikerade att företaget har regelbundna möten eller andra sätt för anställda att kunna uttrycka sina åsikter om företaget, och det finns aktiva fackförbund på arbetsplatsnivå (på de flesta finns fler än ett fackförbund). Utifrån undersökningen kan den fackliga organisationsgraden i företaget vara mellan två tredjedelar och 80 %.

När det gäller kollektivavtalsförhandling förhandlar fackförbunden om väldigt liknande frågor i de tre länderna, och kollektivavtalsförhandlingsmekanismer finns på sektorsnivå. Majoriteten av undersökningsrespondenterna och de intervjuade bekräftar att formella kollektivavtalsförhandlingsmekanismer också finns på arbetsplatsnivå. Majoriteten av undersökningsrespondenterna och alla intervjuade rapporterade om en betydande facklig påverkan när det gäller löner och arbetsförhållanden inom företaget. Majoriteten av undersökningsrespondenterna lyfte också fram att betydelsen av att samråda med facken har fortsatt att vara stabil under de senaste fem åren.

Der **EGÖD** ist der **Europäische Gewerkschaftsverband für den öffentlichen Dienst**. Er ist der größte Gewerkschaftsverband des EGB und vertritt ca. 8 Millionen Beschäftigte im öffentlichen Dienst in mehr als 250 Gewerkschaften. Der EGÖD organisiert Arbeitnehmer/innen in der Energie-, Wasser- und Entsorgungswirtschaft, in den Gesundheits- und Sozialdiensten und in den kommunalen und staatlichen Verwaltungen in allen europäischen Ländern einschließlich der östlichen EU-Nachbarländer. Er ist die anerkannte Regionalorganisation von Public Services International (PSI).

www.epsu.org

EPSU arbetar med dess medlemsförbund i ett antal multinationella företag inom allmännyttan och vård- och omsorgssektorn. Om du vill ha mer information kan du kontakta **Jakob Embacher**, tjänsteman - allmännyttiga tjänster (energi, avfall, vatten), europeiska företagsråd och företagspolicy:

jembacher@epsu.org

+32 2 250 10 47

Denna rapport har publicerats som en del av projektet: "Bygga företagsnätverk och europeiska företagsråd (EWC) inom sektorn för hälsa och sociala tjänster II" som samordnats av den europeiska fackliga federationen för offentliga tjänster - EPSU

Med ekonomisk stöd av Europakommissionen

